

ЦИЈЕНА:

За Црну Гору на годину 8 перпера, на по године 4 перпера.
За Аустро-Угарску Босну и Херцеговину на годину 12 перпера на по године 6 перпера.
За све остале земље годишње 20 франка у злату, на по године 10 франка у злату.
Претплата се прима само у годишњим и полугодишњим роковима.
Поједино број 20 пара за Црну Гору, — за Иностранство 25 пара.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Власник: Државна Штампарија

Издаје суботом

Одговорни уредник: М. Павловић

СЛУЖБЕНИ ДИО

— Господин Заступник Министра Просвјете и Црквених Послова, Министар Унутрашњих Дјела својим ријешењем од 18. јула ове године установио је при Краљ. Министарству Просвјете и Црквених Послова на Цетињу надзорни одбор, којему ће бити задатак, да води надзор над свијема добротворним заводима и задужбинама у држави, које су намијењене за црквене и просвјетне циљеве, а које оснују приватни људи својим имањем или фондовима.

Чланови су овог надзорног одбора: г. г. Љубо Бакић, члан великог суда; поп Илија Јовићевић, члан цетињске консиборије; Никола Минић, секретар министарства просвјете и црквених послова; Андрија Вукић, учитељ и Јован Кешљевић, референт за монополе и таксе у министарству финансија.

Број 2775. Из Канцеларије Министарства Просвјете и Црквених Послова, 19. јула 1912. г., Цетиње.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

Дворске и дипломатске вијести

— Поводом имендана Њеног Краљевског Височанства Књагиње Милице у четвртак је пријестоница била окићена, а у манастирској цркви било је благодарење, коме су присуствовали Њихова Краљ. Височанства Књаз Мирко и Књагиња Наталија, Књаз Петар и Књагиње Ксенија и Вјера, као и државни великодостојници, официрски кор, виши чиновници и грађанство. Послије благодарења уписивало се у књигу Њеног Краљ. Височанства, а по подне свирала је у парку војна музика.

— У петак, на Илин-дан, био је парастос Великом Војводи Мирку, оцу Његовог Величанства Краља, који је на тај дан умро. Парастосу су присуствовали: Његово Величанство Краљ, Његово Краљ. Височанство Краљевић Насљедник и Њихова Краљ. Височанства Књаз Мирко, Књаз Петар и Књагиње Ксенија и Вјера, а уз њих Краљевска Влада, државни великодостојници, официрски кор и многи други.

— Његово Краљ. Височанство Књаз Мирко извезао се у суботу послје подне на Крушевац, одакле се у понедјељак вратио у пријестоницу.

— Г. Душан Греговић, маршал Двора, отпутовао је у иностранство на краће суство.

— Новонаименовани други секретар олд. отоманског посланства Решад Даниал-бег приспио је на своју дужност.

ПОСЛОВНИК
ДРЖАВНЕ ХИПОТЕКАРНЕ БАНКЕ
КРАЉЕВИНЕ ЦРНЕ ГОРЕ

I.

Општа наређења.

Члан 1.

Државна Хипотекарна Банка Краљевине Црне Горе основана је 17. јануара 1912 г. са основним капиталом од 2¹/₂ (два и по) милиона перпера и сумом, која се буде добила од продаје државних добара (в. чл. 5. и 63. банчина Правилника).

Члан 2.

Државна Хипотекарна Банка државна је установа и цео свој рад врши у име Државе.

Но поред свега тога Банка се има сматрати као самостална правна личност и њезина је имовина самостална, приватна банчина властита, независно од државне имовине.

Пословање Државне Хипотекарне Банке врши се у банкарском стилу.

Члан 3.

Банком управља Управни Одбор, постављен у смислу чл. 30 и 33 банчина Правилника.

Управни Одбор обавља банчине послове и управља њеном имовином, у колико није, сагласно банчином Правилнику, потребито за то и учашће Надзорног Одбора (чл. 45—50, 53 и 54 Правилника), или Министра Финансија (чл. 2, 6, 22, 23, 30, 34, 35, 41, 48, 55 и 56 Правилника), или Министарског Савјета (чл. 10. Правилника).

Члан 4.

Чланови Управног Одбора дужни су присуствовати сједницама, подносити реферате о предметима, које им се по одлуци Управног Одбора повјере, гласати о поднесеним предметима и на захтјев директоров, као дежурни, прегледати благајну.

Сваки члан Управног Одбора има право, да пријави се директору, прегледа цијело банчино пословање, књиге, документе и др.

Члан 5.

Ни један члан Управног Одбора не смије бити присутан сједници, у којој се рјешава питање, у коме је он лично заинтересиран.

Члан 6.

Сједнице Управног Одбора пуноважне су, кад је присутно најмање 5 чланова, а одлуке на сједницама доносе се јавним гласањем.

Сједницама руководи председник Одбора, а ако је он спријечен, замјенује га потпредседник. Кад би и потпредседник био спријечен, сједницу отвара директор или његов замјеник и одмах ставља на дневни ред избор председника за дотичну сједницу.

Заједничким сједницама Управног и Надзорног одбора председава председник Управног Одбора, а кад би овај био спријечен — председник Надзорног Одбора.

Члан 7.

Сва рјешења, као и одвојена мишљења појединих чланова одбора, морају се на истој сједници завести у записник, који, по прочитању, потписују сви присутни чланови.

Члан 8.

Банком непосредно управља директор, који се у томе сматра као делегат Управног Одбора.

Њему су сви банчини чиновници и послужитељи непосредно потчињени.

Ако је директор спријечен, заступа га најстарији банчин чиновник (чл. 42. Правилника).

Члан 9.

Дужности и права директорова јесу:

- 1.) да се стара, да се у свим правима банчина рада тачно врше прописи закона, правилника, пословника и упутстава;
- 2.) да води надзор над банчиним особљем и да се стара, да се у банчиним канцеларијама строго одржава ред и дисциплина;
- 3.) да одређује вријеме канцеларијског рада за банчино особље, које се вријеме мора тачно одржавати.

Но ако има недовршених послова, или ако иначе потреба изискује, службено банчино особље дужно је да ради и изван канцеларијских часова, као и у празничне дане, без да има право, да за то захтијева особиту награду.

За вријеме канцеларијских часова не смије се ни један чиновник или послужитељ удаљити без знања и допуштења директора, или онога чиновника, којег је директор за то одредио;

4. да спрема материјал за дневни ред, на основу којег ће председник сазивати сједнице Управног Одбора.

По допуштењу председничком могу се на сједници расправљати и рјешавати

и они предмети, који нијесу били стављени на дневни ред;

5. да сређује и подноси Управном Одбору за рјешавање на сједницама молбе за зајмове строго хронолошким редом, како су стизале, придржавајући се посебних прописа о томе банчина Правилника, као и евентуалних тумачења, донесених на сједницама Управног Одбора;

6. да извршује одлуке Управног Одбора;

7. да саставља предрачунае банчине трошкова за идућу годину и да их подноси Управном Одбору на преглед и одобрење;

8. да на своју одговорност, кад за сходно нађе, рјешава о свим оним пословима, којима се не би Банци наметнуле какве обавезе и којима се не би дирало у банчине интересе и имовину.

Но директор може на терет банчин дозвољавати издатке до 300 (три стотине) Пернера с тим, да на првој наредној сједници поднесе Одбору извјештај о угрошеној суми на рјешење.

9. да даје банчиним чиновницима допуст до 5 дана;

10. да у случају немарности и непослушности према његовим наредбама даје чиновницима усмене и писмене опомене и укор, о чему извјештава Управни Одбор у првој наредној сједници, а овај рјешава, какве ће последице та опомена или укор имати за дотичног чиновника;

11. да у важним хитним случајевима може чиновника суспендовати од службе до коначне одлуке Управног Одбора, ко и се има сазвати најдаље у року од 48 сати;

12. да банчине послужитеље прима, отпушта и плате им одређује.

Члан 10.

Ни један акт, којим би Банка примала на себе какву обавезу, не може се узети као пуноважан, ако на њему није, поред банчине фирме, потписан директор или његов замјеник и један од чланова Управног Одбора.

Обичну банчину прениску, у колико иста не садржи обавеза, може потписивати и сам директор или његов замјеник.

Члан 11.

Трговачки одсек Банке састоји се из ликвидатуре, књиговодства и благање а према потреби, и из одјељења за ревизију.

Трговачку кореспонденцију спремају чиновници ликвидатуре и књиговодства, а спроводна писма за новчане пошиљке и за пошиљке папира од вриједности спрема благајник.

Дотични чиновници подносе ова писма директору на потпис.

Члан 12.

Ликвидатура је дужна, да без одлагања спрема и саставља благајничке или књиговодне налоге за све односне послове и да води благајнички дневник и ликвидациону књигу о уложима на штетљу.

Члан 13.

Све остале главне и споредне банчине књиге о повчаним пословима води књиговодство према директоровим упутствима.

Књиговодство саставља такође и планове за амортизацију, као и планове за извлачење заложеница и обвезница.

Књиговодство и ликвидатура дужни су састављати и подносити извјештаје, које би затражио директор, Управни Одбор или Министар финансија.

Члан 14.

Благајна врши сва банчина примања и издавања, било у готову новцу, било у хартијама од вриједности, а осим тога чува важније банчине документе, по директоровој наредби.

Други кључ од благајне држи директор, а кад би он био спријечен, — један од чланова управног одбора, којег он одреди.

Но Управни Одбор има право, да и на други начин озо питање уреди.

Члан 15.

Писарске послове, чување и евиденцију, као и протоколисање списа врши банчина канцеларија под управом наро-

читог чиновника, а по директоровим упутствима.

Члан 16.

Пословни језик у Банци јест српски језик са ћирилицом, али директору остаје право да ријеша, да се у преписи са иностранством може употребити и други језик или друго писмо.

Члан 17.

Чланови Управног Одбора, као и банчини чиновници, дужни су да чувају званичну тајну и за то су одговорни.

Члан 18.

Сваки банчин чиновник и послужитељ има право да тражи и добије извјесни годишњи допуст, и ако га добије, дужан је и да га употреби.

Трајање дупуста одређује Управни Одбор, а вријеме дупуста одређује директор.

Директор одређује такође и ко ће заступати одсутног чиновника.

II

Специјалне одредбе за поједине
ране пословања.

А) ХИПОТЕКАРНИ ЗАЈМОВИ

а.) Пријава за потраживање зајма

Члан 19.

За тражење зајма код Државне Хипотекарне Банке постоји нарочита писмена пријава, коју зајмотражилац има испунити, а може је добити код капетанског или општинско-варошког суда, као и у самој Банци.

Члан 20.

Пријава има садржати ове податке:

1. Име и презиме зајмотражиоца;
2. Заанимање;
3. Мјесто становања (варош), село, капетанија и област;
4. Количину траженог зајма;
5. Вријеме за које се зајам тражи;
6. Именовање имања на које се зајам тражи. (Ако је то земља, онда треба назначити број рала и коса, а ако је кућа: варош, улицу и број куће; од каквог је материјала саграђена и на колика је спрата, чим је покривена и је ли осигурана);
7. Је ли зајмотражилац власник имања и кућни старјешина, (чл. 691. Општег Имовинског Законика); или је под старатељством, те ако је, има ли и надлежно одобрење за то (чл. 647. и 648. Општег Имовинског Законика);
8. Је ли му, осим понуђеног у заставу земљишта, остало законом загарантовано рало земље (чл. 256. закона о поступку судском у грађанским парницама, и чл. 13. алинеја друга банчина Правилника), и колико му је осим тога остало још земље и другог имања;
9. Је ли зајмотражилац уредно платио дотадању дацију и порезу;
10. Колико зајмотражилац дугује према заставном протоколу и коме поименице;
11. Је ли понуђено у заставу имање застављено прије тога коме другоме, те ако је, коме и за колико;
12. Циљ за коју се зајам тражи;
13. Које се у случају одобрења има зајам исплатити, т.ј. да ли зајмотражиоцу лично или коме другоме.

Члан 21.

Свака пријава мора бити потврђена код надлежног капетанског или општинско варошког суда печатом и потписом, као доказ, да су сви наводи у пријави тачни и истинити.

За истинитост тијех навода потписници су строго одговорни.

По селима потписује пријаву још и кмет и такође одговара за њену истинитост.

б) Процењивање у заставу понуђеног имања

Члан 22.

Кад капетански, односно општинско-варошки суд прими понуђену пријаву зајмотражиоца, увјери се, да према банчином Правилнику не постоји, с обзиром на каквоћу понуђене заставе, сметња, да се зајам може тражити (чл. 8. Правилника), овјери је према чл. 21. ововога

Претплата се шаље непосредно Администрацији „Гласа Црногораца“ на Цетиње, а коме је наручије г. Вељку Рамдановићу, к. и. агенту у Котор.
Долиси се шаљу Уредништву. Рукописи се не враћају.
Огласи се шаљу Администрацији и наплаћују се: за сваку ријеч или број од пет цифара из петит слова по 4 пара за први пут, а за сваки даљи пут по 2 пара, из виших слова сразмјерно више. Најмањи оглас наплаћује се 1 перпер. — Осим напријед-именоване цијене од ријечи, наплаћује се по закону о таксама још по 50 пара за свако поједино оглашавање.

Пословника и упућује исту, заједно са процјенивачком листом, процјенивачком одбору, који ће на лицу мјеста процјену извршити.

Ове ће послове судови рјешавати као хитне и по реду, којим су пријављени.

Члан 23.

Процјену имања врше сва три заклета судска процјенитеља, који су постављени у смислу наредба Министра Правде од 16. фебруара 1902. год., број 348.; и од 3. фебруара 1903. год., број 458.

Но ако је један од њих спречен болешћу или одсуством, замијениће га кмет онога мјеста, у коме се процјена врши или његов помоћник, а у варошима један од чланова општинског одбора, кога општинско-варошки суд одреди.

Члан 24.

Процјенивачки одбор увјериће се на лицу мјеста прије свега о тачности пријаве, па ако нађе, да пријава не одговара стварном стању, прекинуће сваки даљи рад и о томе неодложно извјестити капетана, а овај зајмотражиоца, којему остаје право, да се жали банчиној Управи против поступка процјенивачког одбора и да тражи, ако хоће, да се од стране Банке одреди нова процјенивачка комисија о његовом трошку.

Ако процјенивачки одбор нађе, да је пријава тачна, одмах ће приступити процјени.

Члан 25.

За процјенивање имања постоји нарочита листа, коју ће процјенивачки одбор попунити према овим упутствима:

За земљишта:

1. Име и презиме старјешине, којему имање припада и мјесто његова становања;
2. Количина оранице у ралима;
3. Количина ливаде у косама;
4. Број књижице по којој на то имање плаћа дацију;
5. Састоји ли се имање из једног или из више дјелова; опис, границе и количина сваког дијела посебице;
6. Да ли томе имању припада и какав удут, те ако припада какав је и колики је;
7. У каквом је стању имање, т. ј., је ли запуштено или добро узрађено и очувано;
8. Колико даје годишњег прихода, рачунајући средњи род, и би ли могло давати више, кад би се боље узрадило;
9. На каквој су цијени земље у томе мјесту и да ли цијене земљама расту или опадају;
10. Би ли се то имање у случају потребе могло продати и има ли довољно купаца у томе мјесту;
11. По којој су се цијени продавале земље у томе мјесту у потоње вријеме;
12. Које су цијене земљама, које се изнесе на јавну продају;
13. Какав је положај тога земљишта, т. ј. да ли је стрмо или равно;
14. Да ли то земљиште изложено роњењу, поплавама или пренашању на друго мјесто;
15. Да ли то земљиште и у колико спада у бољу или лошију врсту земље;
16. Да ли то земљиште сам зајмотражилац обрађује, или га даје под аренду, те у потоњем случају, за коју га годишњу цијену арендира;
17. За колико се може у томе мјесту арендирати једно рало земље или једна коса ливаде;
18. Вриједност свакога дијела тога имања посебице — ако се из више дјелова састоји — и свега укупно, и то по ралима и косама;
19. За колико би се то имање могло сигурно продати, кад би се изнијело на јавну продају;
20. Какав глас ужива зајмотражилац у селу и племену као радиша и штедиша.
21. Има ли зајмотражилац живог и колико;
22. Примједбе процјенивачког одбора, које он нађе за добро да учини.

За зграде (куће):

1. Име и презиме власника, занимање и мјесто његова становања;
2. Варош у којој се зграда (кућа) налази;
3. Улица и број куће;
4. Дужина, ширина и висина зграде у метрима;
5. Границе зграде с обзиром на сусједи;
6. Земљиште које згради припада и њене побочне грађевине;
7. Кад је кућа саграђена;
8. Од каквог је материјала саграђена и чим је покривена;
9. У каквом се стању зграда налази;
10. Је ли при земљи или на спрату;
11. Живили у њој сам власник или је даје под кирију;
12. Колико добија годишње кирије и колико би, од прилике, добијао, кад би је под кирију дао;
13. Вриједност зграде са свијема побочним грађевинама, које јој припадају.
14. За коју би се цијену могла кућа сигурно продати;

15. Је ли зграда осигурана, на коју суму и код којег друштва;

16. Јели застављена коме другоме и за колико;

17. Цијел за коју се зајам тражи;

18. Примједбе процјенивачког одбора, које он нађе за добро да учини.

Члан 26.

При прегледу и оцјени имања, власник је дужан да Одбору даде сва потребна обавјештења, и да све удеси, како одбор може имање темељно прегледати.

Члан 27.

Пошто је процјенивачки одбор попунио све рубрике у своме извјештају, он га предаје капетанском, односно општинско-варошком суду, гдје се, у присуству чланова одбора мора извјештај прочитати и од стране одборника (процјенивача) потписати.

Овако потписани извјештај овјерава капетански, односно општинско-варошки суд својим потписом и печатом, па га заједно са пријавом уручује дотичном зајмотражиоцу на употребу.

Члан 28.

Трошкови око процјене имања сноси зајмотражилац, које полаже код капетанског, односно општинско-варошког суда приликом предаје пријаве. Тако исто на његов терет падају и све односне таксе.

Члан 29.

Чланови процјенивачког одбора имају за свој труд од 3—5 перпера за сваку извршену процјену, према труду уложеном око процјене и према количини траженог зајма.

При процјенивању оних имања, чији власници не траже више од 2.000 перпера зајма, процјенивачи не могу ни у ком случају добити више него по 3 перпера за сваку процјену.

Члан 30.

Ако Управни Одбор нађе, да је извјештај процјенивачког одбора непотпун и недовољан, у праву је тражити, да се исти бесплатно попуни и у ред доведе.

Тако исто, Управни Одбор властан је, да, у случају потребе, контролише рад процјенивачких одбора, као и капетанских и општинско-варошких судова, на начин који он за добро нађе.

Члаа 31.

Ако Управни Пдбор нађе, да су процјенивачи узимали у процјену и оно имање (земљиште или зграду), које се према банчином Правилнику не може у заставу узети, те се с тога тражени зајам мора одбити, процјенивачи су дужни, да дотичном зајмотражиоцу поврате одузети му за процјену новац.

Члан 32.

Ако се доцније, при евентуалној продаји каквог zaloженог имања, не би зајам потпуно наплатити могао, па би се доказало, да су процјенитељи при процјенивању имања пристрасни били, те имању дали већу вриједност, него што га је имало у вријеме процјене, то ће, на жалбу Управе Банке, дужни бити накнадити штету бесавјесни процјенитељи.

Члан 33.

Капетански, односно општинско-варошки суд дужан је обавјештавати Управу Банке, ако имање, на које је зајам издат у вриједности падне, да би она могла благовремено потражити допуну застављеног имања у смислу чл. 15. банчина Правилника; а осим тога, дужни су пазити, да дужник не чини никакве измјене на имању, чим би се вриједност истог смањивала, и да не би, без знања Банке, продао какав дио у заставу датог имања.

III

Одобрење и исплата зајма

Члан 34.

Пошто зајмотражилац прими потврђену пријаву и процјенивачку листу, а остале при одлуци да тражи зајам, подноси их, или упућује преко поште у препорученом писму, заједно са својом молбом, Управи Банке на ријешење.

Члан 35.

Молбе за потраживање зајма Управни Одбор рјешава оцијем редом, којим су стигле (чл. 9. т. 5. овога Пословника).

Члан 36.

За сваку молбу постоји нарочити извјештајни лист, о попуњењу којег стара се директор. У томе листу треба да стоји:

1. Име и презиме зајмотражиоцево и његово занимање;
2. Мјесто његова становања, капетанија и област;
3. Износ траженог зајма и ознака захтијеваног ануитета;
4. Битни опис понуђене у заставу непокретности;

5. Процијењена вриједност; и
6. Приједлог референта.

Члан 37.

Банка одобрава зајмове у износу најмање од 300 (три стотине) перпера, без ограничења највишег износа.

Зајмови се одобравају само у износи-ма, који су дјеливи са 100 без остатка.

Члан 38.

Чим зајам буде одобрен или одбијен, Банка извјештава странку о томе без одлагања.

Члан 39.

У случају да Управа Банке одбије тражени зајам, није дужна давати зајмотражиоцу разлоге ради којих му је молбу за зајам одбила.

Члан 40.

Чим Управа Банке одобри зајам, у траженом или мањем износу, а зајмотражилац пристане да га прими, добиће од Управе банчине нарочити попуњени формулар заставног уговора, који ће, заједно с прописним бројем свједока, потписати код надлежног капетанског, односно општинско-варошког суда, а овај ће га по том потврдити таксом и потписом и завести у заставни протокол под текућим бројем.

Капетански односно општинско-варошки суд строго је одговоран и морално и материјално, да са највећом тачношћу упише банчин заставни уговор у заставни протокол и то увијек на првом мјесту.

Члан 41.

У случају, ако неки повјерилац, који је прије заведен у заставни протокол не би хтио изборисати своје тражење без сигурности, да ће га Банка подмирити, може му Банка у томе смислу издати реверс.

Такав реверс смије се издати тек онда, кад се испуне сви услови одобреног зајма.

Члан 42.

Кад одобрени зајам буде уписан у заставни протокол на првом мјесту и кад се испуне сви остали услови, провјериће директор тачно, јесу ли све исправе уредно учињене, је ли зајам баш на процијењено имање укњижен и јесу ли државне таксе уредно плаћене.

Члан 43.

Ако директор нађе да је све у реду и да не постоји никаквих сметња, онда издаје књиговодству и благајни наглог за исплату зајма и извјештава о томе зајмотражиоца.

Члан 44.

Ликвидатура саставља рачун ликвидације и све друге потребите исправе, па те списе, пошто их прегледа књиговодство, предаје благајни ради исплате зајма.

Члан 45.

Ако је зајмотражилац, или његов опуномоћеник, лично познат Банци, онда му може без даљег отежања зајам исплатити.

У противном случају, треба довести једнога поузданог и Банци добро познатог свједока, који ће идентичност утврдити.

Ако зајмотражилац, или његов опуномоћеник, не станује у ближој околини Цетиња, Банка шаље износ зајма преко поште, или преко којег домаћег новчаног завода, али увијек на трошак и риск дужников.

Члан 46.

Ако се зајам има уручити другој особи, а не оној, коју је зајмотражилац најприје означио, та особа треба да донесе за то овлаштење од зајмотражиоца са његовим потписом, легализираним од стране суда.

Члан 47.

Ако Банка сазна, да је због исплате зајма дошло до препирке између заинтересованих особа, она ће обуставити исплату, док се странке међу собом не нагоде.

У заинтересоване особе рачунају се особито ранији повјериоци банчина дужника.

Члан 48.

Пошто се зајам исплати, заставни уговор обилежи се бројем хипотеке и остави, заједно са другим важнијим документима, у благајни на чување.

Заставни уговор може се дићи из благајне само на захтјев власти и ради службене употребе. У том случају мора се то потврдити у нарочитој књизи у којој се води евиденција о томе, да ли су однесени заставни уговори опет повраћени.

Док тај повраћај није потврђен потписом благајника или другог чиновника, који је одређен за чување заставних уговора, одговоран је за њих онај, који их је однио.

IV.

Пријевремени повратак зајма

Члан 49.

Ако дужник жели исплатити зајам прије уговореног рока, мора о томе извјестити Банку шест мјесеци прије плаћања ануитета (чл. 14. Правилника).

Повраћај зајма прима се само у роковима одређеним за исплату ануитета и прије исплате главнице морају сви до- стијели ануитети бити подмиренени.

Члан 50.

Ако дужник изрично жели, да се повраћај зајма изврши и прије рока за плаћање ануитета, онда мора за вријеме које је протекло од потоњег ануитета до дана исплате да плати 7% камате, или пак да плати идући ануитет, а Банка ће му у томе случају одобрити 7% камате за још неистекло вријеме.

Члан 51.

Ако је дужник пропустио да на шест мјесеци прије рока за ануитет пријави Банци своју намеру да поврати зајам, онда мора, осим горњих свота, платити Банци интерес за један мјесец унапријед.

V.

Наплата банчних потраживања од неуредних дужника

Члан 52.

Кад истече рок за исплату, књиговодство ће, по директоровом налогу, завести у нарочиту књигу, која носи наслов „Заостали ануитети“, све оне хипотеке, од којих није био већ стигли ануитет поравнан.

Ова се књига води према упутствима, која директор даде књиговодству.

Члан 53.

Послије овога директор одреди, да се немарним дужницима пошаљу опомене на исплату ануитета са кратким поновним за то роком.

Ни један дужник не може се извињавати тијем, као да није примио опомену.

Члан 54.

Ако на тај рок дужник не испуни своје обавезе, директор ће му одмах ставити до знања, да ће се неодложно обратити суду, да се његово имање изнесе на јавну продају.

У ту сврху књиговодство ће саставити извадак из рачуна, који ће Управни Одбор у смислу чл. 3. и 58. Правилника овјерити.

Члан 55.

Сваки дужник, који задолжни са исплатом већ стиглог ануитета више од 14 дана, мора платити затезну камату све до дана исплате.

Каматна стопа у овом случају виша је за 1% од каматне стопе банчиног зајма.

Али плаћање затезне камате ни у једном случају не даје право дужнику, да задолжни са исплатом ануитета.

Члан 56.

Сва евиденција око наплаћивања заосталих ануитета води се у књизи „Заостали ануитети“, та књига мора тачно показивати стање, у коме се налази наплаћивање сваког појединог ануитета.

Б.) Руковање јавним фондовима

Члан 57.

За сваки државни фонд, као и за сваку масу пупилних и депозитних новца, које ће се у смислу банчина Правилника повјерити на руковање Државној Хипотекарној Банци, отвориће се у књижици текућег рачуна, а према потреби и у нарочитој за то књизи, један рачун, који ће се водити по начелима контокорентних рачуна.

Ови ће се рачуни полугодишње, т. ј., увијек 31. децембра и 30. јуна, закључивати и извадак из њих спровести ће се надлежној државној власти или заинтересованој странци на увиђај и одобрење.

Члан 58.

Фондовски папири од вриједности примају се на рачун депозита, а доспјели купони уновчују се и добитак се прима у корист текућег рачуна, споменутог у претходном чланку.

Приликом достављања извадка из текућег рачуна, доставиће се надлежној државној власти и извадак о депозитном улогу.

Члан 59.

Ако Банка буде морала, да за рачун једнога од државних фондова врши редовно исплате, уредиће се за ту сврху посебне помоћне књиге.

В.) Примање улога на штедњу

Члан 60.

Улози на штедњу примају се у смислу чл. 24.—28. банчина Правилника и заводе

се у банчине књиге према начелима кон-
токорентних рачуна.

За све улоге, сагласно чл. 2. банчна
Правилника осим банчине имовине јемчи
Црногорска Држава.

Члан 61.

Осим књига, које води књиговодство о
уложима на штедњу, води се и у ликвида-
тури нарочита „Ликвидациона књига за
улоге“, у коју се према уложним књижи-
цама код сваке ликвидације унаша *одмах*
свака уплата и исплата, као и *салдо* до-
тичне књижице.

Члан 62.

Уложне, књижице потписује директор,
један члан Управног Одбора и благајник,
а потврђују се банчним печатом.

Поједине уплате и исплате у књижицама
овјерава благајник и ликвидатор.

У тим књижицама морају бити прештам-
пани од ријечи до ријечи чл. 24.—28. бан-
чина Правилника и чл. 62.—69. овога По-
словника.

За сваку уложну књижицу мора странка
платити Банци по 1. перпер.

Члан 63.

Улози ће се исплаћивати по овим нор-
малним отказним роковима:

Своте до Перп. 2000. — одмах
„ „ 10.000. — уз отказ од
5 дана.

„ „ 50.000. — уз отказ од
10 дана;

Преко 50.000 уз отказ од 30 дана.

За све улоге са нормалним отказним
роком каматну стопу од времена на ври-
јеме утаначује Управни Одбор, који је
властан по својој увиђавности ту стопу
и мијењати.

Промјена коматне стопе мора се бар
14. дана прије објавити огласом на бан-
чиној благајни и у службеном листу.

Члан 64.

За улоге, који имају друкчији рок, него
што је нормални, Управни Одбор влас-
тан је уредити и друкчију каматну стопу.

Члан 65.

Ако странка откаже свој улог у целини
или дјелимично, мора то у својој улож-
ној књижици забиљежити.

Ако странка не дигне отказану своту
на дан истека отказног рока, од тога
дана престаје на њу тећи камата.

Ако послвије тога странка донесе књи-
жицу и замоли да се отказ избрише,
онда од тога дана почиње поново тећи
камата на ту своту.

Ако странка прије истека отказног рока
замоли да се отказ избрише, сматраће
се, као да отказа није ни било.

Члан 66.

И Банка је власна да са своје стране
откаже улоге, било појединцима, било
свим улагачима, Тај отказ мора Банка
саопштити странци или писмено, или о-
гласом на банчиној благајни и у служ-
беном листу.

Рок отказа одређује Управни Одбор,
али тај рок не смије бити краћи од
15. дана.

Кад странка не би на одређени рок
свој улог подигла, губи право на даљу
камату.

Члан 67.

Улози на штедњу, као и камате на
улоге, које се свако пола године капита-
лизирају, застарвају у року од тридесет
година.

Застара се свршава ако странка у року
од тридесет година, рачунајући од пото-
њег банчина уписа у књижицу, није при-
казала књижицу Банци ради уплате, ис-
плате или приписивања интереса.

Застарале своте иду у корист банчина
резервног фонда.

Члан 68.

Ако би се примање улога на штедњу
знатно развило, може Управни Одбор
уредити посебан штедионички одсјек Др-
жавне Хипотекарне Банке.

Овај ће одсјек имати самостално књи-
говодство и дописивање, као и посебну
благајну.

Стање штедионичног одсјека прена-
шало би се свршетком свакога мјесеца
у остале банчине књиге и то само у у-
купним свотама.

Г) Банчине књиге и биланс

Члан 69.

Банчине књиге, у колико се то не од-
носи на књиге за просте евиденције, мо-
рају се водити по начелима двојног књи-
говодства.

Свака књига мора бити повезана и
потврђена печатом Главне Државне Кон-
троле.

Вођење књига на незваничним таблицама
или на простим текама допуштено је
само за евиденционе споредне књиге.

Члан 70.

Свршетком свакога мјесеца мора се
саставити бруто-биланс са салдима по-

јединих рачуна и поднијети Управном
Одбору на увиђај.

Члан 71.

На крају сваке године, 31. децембра
закључује се главна књига и саставља се
биланс цјелокупног банчина стања, као
и рачун губитка и добитка.

Члан 72.

Уз сваки рачун главне књиге треба да
се састави и опште разумљиво објашње-
ње, како се је и на који начин дошло
до своте, исказане у закључним рачу-
нима.

Члан 73.

Уз сваки рачун главне књиге треба да
буде састављен и извадак из дотичне
споредне књиге, тако да се тијем из-
вадком може доказати свака свота, ис-
казана у билансу и рачуну губитка и
добитка, према појединачним ставови-
ма (н. пр. свота исказана у билансу као
„хипотекарне тражбине“ доказаће се из-
вадком из споредне књиге, у коју ће се
ставити појединачни износ сваке хипо-
теке за себе, а укупни збир свију тих
износа мора се тачно подударати са из-
носом, исказаним у билансу.)

Члан 74.

И ови извадци из споредних књига,
састављени у смислу предидућег чланка,
шаљу се, сагласно члану 53. и 54. бан-
чина Правилника, као „Прилози биланса“
Назорном Одбору и Главној Државној
Контроли на преглед.

Члан 75.

Кад закључни рачуни буду одобрени
од стране Надзорног Одбора и Главне
Државне Контроле, онда се путем штам-
пе предаје јавности биланс, рачун гу-
битка и добитка, објашњења (чл. 72. ово-
га Пословника), а по потреби и неки
подаци из споредних књига.

Осим тога, објавиће се и статистички
подаци о најглавнијим гранама банчина
пословања.

Члан 76.

Кад се поново отворе књиге, ставиће
се чисти добитак на један текући рачун
док не буде коначно одлучено о њего-
вој раздиоби.

Члан 77.

У билансу исказаће се посебно заос-
тале хипотекарне камате и заостали
принос дужника за банчин трошак, те-
куће камате папира од вриједности и
унапријед плаћене хипотекарне камате.

Заостале хипотекарне камате изнијеће
се и у билансу за сваки семестар напо-
се.

Члан 78.

Од вриједности банчина намјештаја от-
писује се годишње по један извјесни по-
стотак, који сваке године одређује Управ-
ни Одбор; али тај постотак не може
бити мањи од 5%.

Члан 79.

За резервни фонд води се посебан
дневник и посебне главне и споредне
књиге, које се закључују сваке године
независно од осталих банчине књига.

Члан 80.

Сагласно члану 60. банчина Правилни-
ка, Банка је дужна, да свако пола го-
дине објављује у службеном листу своје
полугодишње рачунско стање.

Том приликом има се изнијети:

1. Број молба за потраживање зајма,
примљених од 1. јануара дотичне године;
2. Број и износ одобрених зајмова у
току те године;
3. Број и износ исплаћених зајмова у
току те године;
4. Број и износ свију банчине зајмова;
5. Стање улога на штедњу;
6. Стање мјеница, које се налазе код
Банке.

Управни Одбор може ријешити, да се
такви извјештаји предају јавности и сва-
ког мјесеца.

Д.) Руковање благајном

Благајна не смије никакве своте при-
мити, нити издавати без писменог на-
лога; тако исто не смије издати нити
новац нити хартије од вриједности без
редовне пријамнице.

Свако извршено примање или издава-
ње мора бити забиљежено у ручној бла-
гајничкој књизи.

Све признанице које благајна издаје
морају бити потписане не само од стране
благајника, него и од стране ликвидатора.

Члан 82.

Пошиљке од вриједности, које су упу-
ћене Банци, потврђује благајник и ли-
квидатор.

Члан 83.

Сваког дана, послвије свршетка рада у
Банци, мора се извршити преглед благајне.
Ради тога благајник закључи благајни-
чку ручну књигу, а књиговодство бла-
гајнички дневник, па ако се суме поду-

дарају, преброји се новац и вриједност
у благајни, у којој се мора налазити тачно
онолико, колико речене књиге показују.

Члан 84.

Кључ од трезора држи директор, а та-
кође и други кључ од благајне.

Директор, или други чиновник, кога
директор одреди, мора се сваког дана
увјерити о стању благајне и то потврди-
ти својим потписом у књизи, одређеној
за биљежење дневног стања благајне.

Такву исто потврду морају учинити и
чланови Управног или Надзорног Одбора,
ако би који од њих благајну прегледао.

б). Давање зајмова општинама и другим самоуправним
тијелима; издавање заложница и есконт мјеница

Члан 85.

Што се тиче послова побројених у
овој глави, они ће се вршити по наро-
читом пословнику, који ће се уредити
тек онда, кад Управни Одбор, споразум-
но са Министром Финансија, одлучи, да
се банчин рад и на те послове прошири.

Члан 86.

Есконт извучених заложница и обвез-
ница, као и њихових купона, сагласно
чл. 6. тач. 7. банчина Правизника, врши-
ће се помоћу привремених рачуна.

Утврђено на 64 сједници Управног Од-
бора од 14. јула 1912. године.

КЊИЖЕВНОСТ, УМЈЕТНОСТ, ПРОСВЈЕТА

Госпођа са сунцокретом. У издању
вриједне издавачке књижаре Геца Кона
изашла је у врло укусном и елегантном
издању најновија драма Ива Конта Вој-
новића „Госпођа са сунцокретом“. Пу-
блици, која је имала задовољство да
гледа ову модерну и солидно конструи-
сану драму, излишно је нарочито препор-
учивати ову књигу, а за остале довољно
је да овога пута нагласимо факт: да је
од свих комада, који су у прошлогоди-
шњој позоришној сезони давани, „Го-
спођа са сунцокретом“ донијела је највећи
приход. Цијена је књизи: 2 динара. Може
се добити код издавача.

Нова драма Божо Ловрића. Хрватски
pjesник Божо Ловрић, који већ дуже вре-
мена борави у Прагу, где се посветио
студији филозофије и историје умјетно-
сти, написао је драму у три чина с нат-
писом „Дугови“, која је примљена од
Српског Народног Позоришта у Биограду,
те ће се приказивати у идућој сезони.
Цјело ће наскоро изаћи у Дубровнику у
издању „Матице Српске“, која је писцу
подијелила награду од 500 круна.

Прашка општина у част Хусу. Већ г.
1910 одлучило је прашко градско вијеће да
се у спомен 500-годишњице спаљења Јана
Хуса, која ће се године 1915. прославити
особито свечаним начином, распише на-
града од 6000 К., којом би се имао на-
градити писац драме из живота и дјело-
вања Јана Хуса. Међутим је заслужни
чешки писац Алојз Јирасек написао драму
„Јан Хус“, која се ради своје техничке и
глумачке стране с ванредним успјехом
приказивала прошле сезоне у „Народном
Бивалду“ у Прагу, па како је на неки
начин већ том драмом постигнут циљ
градског вијећа, награђен је Јирасек на-
градом од 1000 круна, док ће се осталих
5000 додијелити француском историчару
професору Арнолду Денису, који се већ
од седамдесетих година прошлога сто-
љећа бави чешком историјом, а специјал-
но обрађује Јана Хуса и његово доба.

Историја нове српске књижевности.
У августу мјесецу изићи ће из штампе
„Историја Нове Српске Књижевности“ од
проф. Универзитета Др. Јована Скерлића,
а у издању књижаре С. Б. Џвијановића
у Биограду. Књига је поглавито намије-
њена за школску употребу у средњим
школама, али је тако писана да ће моћи
послужити сваком интелигентним читао-
цу, који жели да се обавијести о исто-
ријском развиту и стању српске књи-
жевности од почетка 18. вијека до данаш-
њих дана. Изнијеће око 15 штампаних
табела у врло лијепој и укусној издању
а цијена ће бити 3 динара. За један мањи
круг љубитеља, биће штампано луксузно
издање и стајаће 4-50 дин. Како ће број
ових примјерака бити ограничен, нека се
заинтересовани јаве благовремено.

Књига о Босни и Херцеговини. „Бос-
на и Херцеговина с природних красота
описана и оцртана“, тако се зове књига,
коју је написао Рудолф барон Малдини.
Он је њу и раздијелио у 20 поглавља,
према природним особинама и љепотама
у Босни и Херцеговини. Књига је паж-
љиво обрађена, а може послужити и као
приручна књига у народним основним
школама при предавању географије. У-
крашена је са 30 природних слика, а ци-
јена јој је 2 круне и 40 пара. Писац је
књигу посветио надбискупу Д-р Јосифу
Штадлеру. Како чујемо, исти писац дао
је у штампу своју најновију историску
трагедију у 5 чинова под насловом:
„Окунација Босне“.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Одликован. Његово Величанство Краљ
Господар благоизволио је подарити г.
Душану Греговићу, маршалу Двора, право
ношења сенатског грба.

ТЕЛЕГРАМИ

Беч, 15. јула. — Министар Бер-
толд отишао је на лијечење у Кал-
тенлајтгебен код Беча. По новинама,
догађаји у Турској изискују присус-
тво министров у Бечу, али из тога
не треба изводити закључак да је
развијање унутрашње турске поли-
тике постало опасно с међународ-
ног гледишта. Догађаји у Турској
не дају никаквог повода бојазни,
да ће велесиле бити принуђене да
се окану пасивности. Надати се, да
ће нови кабинет успјети да умири
или бар ослаби политичке страсти
међу официрима.

Солун, 15. јула — Власти су јако
забринуте због атентата с бомбама
на жељезничкој прузи, који се до-
води у везу са арбанаским покре-
том. — Исо Бољетнац ушао је у
Нови Пазар на челу са 1000 вој-
ника с намјером да одатле пође на
Митровицу. — Народ хришћански
из Новог Пазара упутио је султану
депешу, којом изјављује вјерност
султану с тим, да се придружују
потраживањима њихове мухамедан-
ске браће, особито што се тиче рас-
пуштања парламента.

Цариград, 15. јула. — Парламе-
нат је почео рад у два сата послвије
подне и на брзу руку изгласао бу-
дет великог везиријата и правде.
Брзо усвајање буџета правде изгле-
дало би као сагласност са владом
да се сјединице закључе кроз који
дан. — Тврди се, да је Кјамил па-
ша у конференцији с великим ве-
зиром тражио, да се парламенат
распусти иначе да ће дати оставку.
— Како су неки посланици у прек-
јучерашњој сједници жестоко били
напали официре, то су исти доби-
ли пријетећа писма. — Говори се,
да је војничка лига донијела оз-
биљну одлуку противу Талету, ако
исти не тргне натраг увреде нас-
прам официра нанесене им прили-
ком парламентарских сједница.

Цариград, 16. јула — Новине
доносе вијест, да су Енглеска и
Француска у име доказа повјерења
новом кабинету, учиниле кораке код
влада балканских држава у погле-
ду одржавања status quo-а и до-
биле одговор, да исте неће заузи-
мати никакво агресивно држање.
Тај одговор саопштен је Порти.

Солун, 16. јула. — Арбанаска
мисија приспјела је у Приштину,
гдје су је улогорени Арбанаси живо
поздравили.

Цариград, 16. јула. — Бивши ко-
мандант Триполитаније маршал
Ибрахим паша наменован је за
предсједника арбанаске мисије. —
Четири мајора поднијела су јуче
предсједнику парламента манифест
војног комитета за одбрану устава,
којом исти изјављује да ће бранити
парламенат против сваког напада.
Говори се, да је препис тог мани-
феста уручен министру војном. —
Бирачки одбор из Требизонде те-
леграфирао је влади, данеће ни-
како пристати на распуштање пар-
ламентa. — Министарски савјет од-
лучио је, да поднесе парламенту
свој програм, па ако добије повје-
рење, онда ће поднијати врло строг
закон, кога ће парламенат одби-
ти, те ће кабинет дати оставку;
држи се, да ће султан наименовати
исти кабинет, који ће распуштити
парламенат. — Бивши велики ве-
зир Ферид паша именован је за
предсједника сената, Зиа паша за
министра унутрашњих дјела, а Аб-
дурахман за министра финансија.
— Говори се, да је мајор Мехмед
Алија, један од потписника мани-
феста против официрске лиге, у-
хапшен.

Солун, 16. јула. — Малисори су напали два батаљона војске код Сикирела, бој се био жесток; с обије стране има мртвих и рањених. Малисори су добили помоћ и наступају пут Кроје. Војска тражи помоћ, јер је у опасности ако Арна-ути продуже нападање.

Карлсбад, 17. јула. — Краљ бугарски овдје је присио.

Токио, 17. јула. — Микадо је умро.

Цариград, 17. јула. — Шеф арбанаске мисије Ибрахим паша отпутовао је. Тражење Срба, да се у арбанаској мисији постави као члан и један Србин, одбачено је.

Цариград, 17. јула. — Први секретар султанов Хамид Зиа и први коморник Луфти бег, замијењени су чиновницима из великог везиријата Халил Куршидом и Рифат бегом.

Солун, 17. јула. — Преговори комисије са Арбанасима до сада су без икаквог успеха, пошто шефови арбанаски неће да пристају, док се скупштина не распусти.

Цариград, 17. јула. — Министар војни ухапсио је два мајора, који су потписали манифест против официрске лиге.

Токио, 17. јула. — Званично је објављено ступање на пријесто престолонаследника.

Цариград, 18. јула. — Влада је предузела озбиљне мјере ради одржања реда, патроле су појачане, а читав један коњички пук налази се у приправности у Дуад пашиној касарни. — Тврди се, да је влада дала на знање комитету младотурском, као и партији либералног споразума, да могу изводити пропаганду односно њиховог програма, али да ће најстрожије казнити сваког оног, који покуша произвести неред. — „Икдам“ јавља, да су Арбанаси заузели пут између Скадра и Тиране и траже да се парламент распусти. — Министарски савјет донијеће данас одлуку односно измјене устава, коју ће поднијети парламенту ради стварања конфликта.

Цариград, 18. јула. — На данашњој сједници Хилми паша је изјавио парламенту, да кабинет жели да се што прије закључе сједнице, јер је добио депеше, које представљају ситуацију врло озбиљно, те је влади према томе потребно да предузме извјесне мјере. Шеф младотурака Сеид изјавио је повјерење условно, особито односно продужења рата и потраживања арбанаских, на што је настала ларма.

Цариград, 18. јула. — Велики везир прочитао је парламенту изјаву, којом се напомињу данашње тешкоће особито услед мијешања официра у политику и о незаконитом посредовању чиновника у изборима. Влада ће забранити официрима мијешање у политику, као и чиновницима и поштоваће сва она права, која су зајамчена уставом појединим народностима. Што се тиче рата влада ће уструјати у одбрани док се год не нађе таква основица за мир, која ће бити часна за Турску и која ће одговарати њеним правима и достојанству. Што се тиче спољне политике влада ће поступати као и у 1909. г. Иза тога настало је бурно расправљање о програмном говору. Најпослије је парламент дао влади безусловно повјерење са 113 против 45 гласова.

Солун, 19. јула. — Представници четири санџака и двадесет четири арбанаске нахије на броју 250, од којих су четири официри, поднијели су под вођством Мехмед паше званично комисији у Приштини потраживања Арбанаса и одредили су рок од 48 сати ради распуштања скупштине, иначе ако се то не

чини у том року, изасланици ће предузети нужне кораке. Што се тиче осталих потраживања арбанаских изасланици су убијеђени да је лако доћи до споразума.

Сан-Себастијан, 19. јула. — Краљ је отпутовао у Лондон.

Цариград, 19. јула. — И ако је јуче дато потпуно повјерење кабинету, ипак младо-турски листови жестоко нападају програм кабинета. — Министар унутрашњих дјела наредио је полицијском персоналу, да се не мијеша у политику. — Лист, који излази у Једрену, доноси чланак противу комитета младо-турског, тежећи да побије тврђење, да је корпус једренски са комитетом. — Назим паша поднио је парламенту предлог о хитној промјени члана устава односно права султана о распуштању парламента. Послије жестоке дебате сједница је прекинута. Говори се, да ће Младотурци интерпелисати владу због промјене команданта трупа, које чувају парламент. Велики везир се поводом тога објашњавао са предсједником парламента, који му је рекао: ако хоћете да нас растјерате, то можете бајонетима. — Султан је помиловао 130 лица, све бивших министара и великодостојника из режима Абдул Хамида. Пуковник Шехаб, командант цариградског гарнизона, премјештен је у Калкаделн, а инспектор жандармерије у Неврокоп.

Цариград, 19. јула. — Приликом расправе о измјени члана 7. устава министар Нурадугијан је доказао да није потребна већина од двије трећине. Посланик Бабан Заде је изјавио да је владин предлог противан уставу, који се данас налази под притиском бунтовника и бајонета, те се њени предлози не могу ни усвојити. Министар морине у име војске одбио је тај говор, наводећи да се бајонети упиру само против тирана.

Беч, 20. јула. — У Кочанима, у вилајету косовском, експодирале су двије бомбе убивши око 30 особа.

Цариград, 20. јула. — Парламент је великом већином изгласао да се владин предлог односно измјене 7 члана устава упути хитно одбору. Такође је изгласао и супрот живог опозицији владе питање да ли влада има право да уноси предлоге прије два мјесеца. Велики везир је на то изјавио, да влада сматра гласање парламента као одбијање тражења, те на основу тога је захтијевао поновно гласање. Парламент је попустио, те је тиме избјегнут конфликт између њега и владе. — Говори се, да је дошло до неспоразума између шефова арбанаских у Приштини и Ђакову, јер ови потоњи траже да се устанак продужи и иде напријед.

Лондон, 21. јула. — Греј је у парламенту изјавио да ће се унутрашње питање у Турској добро свршити.

Цариград, 21. јула. — Цензура над депешама обустављена је.

Солун, 21. јула. — По званичним вијестима био је судар код Ђерђеви између бугарских комита и војске. Два Бугара су погинула, а четири војника турска су рањена. — Услед експлозије бомбе шест кућа је запаљено.

Солун, 21. јула. — На пазару у Кочане у вилајету косовском двије су се бомбе распале, убивши 40 особа. Појединости не достају. — Пошто се рок, одређен од стране Арбанаса за распуштање скупштине, примиче крају, то велика узрујаност влада међу Арбанасима.

Скопље, 21. јула. Мустафа, командант каракола у Градишту са 5 официра и 52 жандарма утекао је и придружио се усташима. — Арнаути су насилно отворили тамницу

у Сјеници и одатле пустили 150 тамничара. У околици Селче био је бој између Малисора и војске; трупе су побијеђене и послје разоружања пуштане на слободу.

Берлин, 21. јула. — Енвер бег телеграфира да се налази сада у близини Дерна.

СТЈЕЧАЈ

Краљевском Министарству Просвјете и Црквених Послова потребно је за наредну школску годину девет наставника и то:

1. за Државну Велику Гимназију на Цетињу:

1) два наставника за *математику* као главним предметом и физиком као споредним;

2) један наставник за *српски језик с књижевношћу* као главним предметом и класичном филологијом као споредним;

3) један наставник за *њемачки језик с књижевношћу* као главним предметом и класичном филологијом као споредним; и

4) један наставник за *класичну филологију* као главним предметом и славистиком као споредним.

II. за Државну Нижу Гимназију у Подгорици:

1) два наставника за *српски језик* уз класичне језике; и

2) један наставник за *природне науке*.

ОГЛАС

Јавна продаја непокретности Рака Кењова Калезија, из Јастреба, извршиће се 15. новембра ове године.

Виђа к додатку 22. броју «Гласа Црногорца» од ове године.

Број 803—243—1911.

У Ресовићима, 17. јула 1912. г.

Р.41, бр. 661, 1,1 Капетански Суд, капетан Ј. Војводић.

ЦРНОГОРСКА БАНКА НА ЦЕТИЊУ

ИМОВИНА

Стање на дан 30. јуна 1912. год.

ДУГ

	Перпера п.	Перпера п.
Благајна	81.210 27	
Мјенице	1.929.446	
Зајмови на залог	99.852	
Текући рачуни:		
домаћи	553.904 90	
страни	501.212 96	1.055.117 86
Вриједност резервног фонда		76.701 63
Хартије од вриједн.		18.739 25
Разни рачуни:		
Вриједности: на чува-		
ње, за гаранцију, у	3.586.314 07	
кауцију и др.		
Прибор и Намјештај	7.574 50	
	6.854.955 58	

П.п. 664. 1—1

	Перпера п.	Перпера п.
Главница I. и II. кола	400.000	
Главница III. IV. и V. кола	529.097 27	929.097 27
Резервни фонд I. и II. кола	76.761 63	
Резервни фонд III. IV. и V. кола	9.311 48	86.073 11
Посебни резервни фонд код фил. Колашин		8.183 07
Улози на штедњу		1.191.950 17
Текући рачуни:		
Домаћи	784.664 39	
Страни	113.024 13	897.688 52
Дивиденда I. и II. кола	13.442 52	
Дивиденда III. IV. и V. кола	13.852 05	27.294 57
Привремени рачуни		21.720 69
Разни рачуни:		
Повјериоци вриједности: на чување, за гаранцију, у кауцију и др.		3.586.314 07
Приходи: 222.943 14		
Расходи: 116.309 03		106.634 11
		6.854.955 58

ОБЈАВА

Управа Подгоричке Општине даваће на дан 12. августа ове године, у својој канцеларији од 3—6 сати после подне на јавној лицитацији израду зидова и бетонираних конструкција на здању „Ојштинског Дома“.

Овим се позивају сви они, који желе липитирати, а који су специјално упућени, како у зидарском, тако и бетонираним раду, као и вјешти према плану израдити односно грађевину.

Лицитанти су дужни дати кауцију у готову перпу 5000, или у непокретности 10000 перпера, судски потврђену, да је слободна од сваког дуга.

Сваки онај, који би желио лицитирати, ближа објашњења може добити у Управи Општине сваког дана у канцеларијским часовима.

Број 406—13—912—60. Из канцеларије Управе Општине вароши Подгорице, 16. јула 1912. год., у Подгорици. Р. 117, бр. 663, 1,3

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Ових дана добисмо једно потпуно црквено одијело од Пера Крстова Стојановића, рођеног на Горњим Кокотима, а који се сада налази у Цариграду, које је даровао храму Св. Николе у свом родном мјесту.

Поводом овог богатог, лијепог и племенитог дара, не можемо пропустити, а да му најсрданије не заблагодаре испред цијеле општине Кокотско-Лекићске.

Горњи Кокоти, 16. јула 1912.

свештеник Јован З. Вукчевић;
Петко Лаковић и Нешо Пејовић,
Р. 72, бр. 657, 1,1 црквени одборници.

III. за Богословско-учитељску Школу на Цетињу:

1) један наставник за *педагошке предмете*.

Пријаве кандидатске примаће се до 15. августа т. г., када ће се извршити избор између свијех пријављених.

Кандидати треба да су редовно свршили философски факултет, и да о томе поднесу школске квалификације, уз то и увјерење о свом владању.

Првијенство имаће они, који имају државне испите, и који су до сад служили као наставници у средњим школама.

Кандидати ће у пријави назначити, под којим се условима примају, да буду наставници у Црној Гори.

П.Бр. 2542. Из канцеларије Кр. Министарства Просвјете и Црквених Послова. 3. јула 1912. г. Цетинје. 3,5

ОБЈАВА

Поштанско-телеграфско одјељење овим износи на продају један поштански аутомобил.

Пошто се исти сада налази при подгоричкој пошт.-телегр. станици, те да би га могао видјети ко би га желио купити, то ће иста станица за његову продају држати јавну лицитацију у својој канцеларији на дан 29. јула ов. год. од 9—12 сати прије подне.

К.Бр. 9330. Из Поштанско-Телеграфског Одјељења Министарства Унутрашњих Дјела. 5. јула, 1912. г. Цетинје. 3,4

Трговачки оглас

ОГЛАС. — Према § 5. Трговачког Законика објављујем, да сам отворио крчмарску радњу снабђевену разним пићем у Миркову Варош, Бокешка улица, а под фирмом: „Омладинска кафана Пипери“.

Подгорица, 13. јула 1912.

Р.33, бр. 660, 1,1 Захарија Ј. Мишолић.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Фамилија Марка Вујачића, из Црмнице, уручила нам је једно сребрно кандило, које је покојни Марко приложио нашој цркви из хришћанске побожности и пријатне успомене оног времена, које је провео овдје као учитељ.

Р.37, бр. 654, 1,1 Одбор цркве Доњозагарачке.

НА ЗНАЊЕ

Дана 29. јула тек. год., у 9 сати прије подне извршићу пренос гостију — из старе у нову гробницу — мога наикад непрежаљеног сина

† КРСТА МАРКОВИЋА,

а једновременно тога дана чинићу парастос мјему такође непрежаљеном брату

† МАТУ МАРКОВИЋУ,

када ће се у храму Св. Георгије у Подгорици држати заупокојна служба и парастос. Молим поштовано грађанство вароши Подгорице, као и знанце и пријатеље покојника из унутрашњости и са стране, да својим присуством и овом приликом изволе ублажити моју — моје породице тугу и жалост.

Подгорица, 15. јула 1912. г.

Ожалошћени:

Василије Марковић, с породицом. Р. 91, бр. 659, 1,1